

Tichelgatenpad

Auteur: Marycke Naber

Landgoed, natuurreserveaat, IJssel, Soestwetering

In het dorp Windesheim staat een kerk uit ca. 1565, oorspronkelijk de bierbrouwerij van klooster Windesheim. Na een deel van landgoed Windesheim, met zicht op de overblijfselen van de in 1944 gebombardeerde havezate, voert de wandeling langs de plassen van natuurreserveaat Tichelgaten, ontstaan door het winnen van klei voor de voormalige steenfabriek van Windesheim. Vervolgens loop je over de IJsseldijk naar Herxen en steek je over naar de Soestwetering, met ruim 1 km lange grasdijk. Tot slot voert de route via een fietspad door de Molenpolder terug naar Windesheim.

Routebeschrijving

Start: Bushalte Brug. Afstand 12 km, bushalte na 7 km

NB Raadpleeg de openingstijden van de horeca en de dienstregeling van de bus.

- Loop vanaf bushalte Brug (komend vanaf Zwolle) over het tegelpad, steek links van de brug de weg over, loop RD over de klinkerweg en ga voor de kerk LA.

Het dorp Windesheim behoorde tot 1967 tot de gemeente Zwollerkerspel, sindsdien bij de gemeente Zwolle. Het ligt evenals het gelijknamige landgoed op een rivierduin van de IJssel. Dit is tijdens de laatste IJstijd ontstaan. Archeologische vondsten wijzen op bewoning tussen 2000 en 1000 voor Christus.

De NH kerk is rond 1565 gebouwd als bierbrouwerij van het voormalige klooster Windesheim (1387-ca.1600). In de 17e eeuw werd de brouwerij tot kerkzaal voor de gereformeerde gemeente omgebouwd.

- Loop langs de kerk en RD over het klinkerpad langs de boerderij die aan de kerk is vastgebouwd. Ga na de haakse bocht naar links RA.

- Ga aan het eind van het klinkerpad (aan de rechterkant zorgboerderij Hof van Windesheim met koffieschenkerij) LA over de klinkerweg en loop RD (Dorpsstraat).

1. Ga de 1e straat RA (Dorpsstraat), na het spoor RA over het houten brugje (honden aan de lijn!!), dan het 1e pad LA.

Aan de linkerkant zie je de ruïne van Huis Windesheim, aan de rechterkant de zichtas van het huis. Het huis is op 20 oktober 1944 gebombardeerd vanwege de Duitse legerstaf die er zijn intrek had genomen. Wat de Engelsen niet wisten was dat deze drie dagen tevoren was vertrokken. Slechts de bakstenen kelderverdieping van het huis resteert. De rest van de buitenplaats bleef echter behouden. De 18e-eeuwse bouwhuizen zijn gerestaureerd. Sinds 2008 wordt het landgoed beheerd door Stichting Landgoed Windesheim.

2. Na een trappartij ga je aan het eind van het pad LA, een halfverharde weg, langs de in 2010 gerestaureerde veeschuur. Ga na de uitgang LA (Windesheimerweg).

- Je loopt langs een aantal voormalige dienstwoningen van het landgoed. Aan de linkerkant zie je het toegangshek met zicht op de bouwhuizen van het voormalige Huis Windesheim.

De luiken van de bijgebouwen en boerderijen dragen de kleuren van de familie De Vos van Steenwijk, die het landgoed vanaf 1813 in bezit had: witte zandlopers op een rode achtergrond.

De voorloper van het huis was de Hof Winsum, die in de 12e eeuw voor het eerst werd vermeld. Omstreeks 1600 werd in opdracht van Reinier Schaep een nieuw huis gebouwd, dat rond 1745 grotendeels werd afgebroken om plaats te maken voor een groter huis. Opdrachtgever daarvan was de toenmalige bewoner Paulus Benelle, een vermogende Amsterdammer. De tuinen bij het huis zijn in 1915 aangelegd door landschapsarchitect L.A. Springer.

- Ga hier RA, Bulderingsweg en loop RD over Herxen, tot de picknicktafel met informatiepaneel over de Tichelgaten. Hier heb je een mooi zicht op een van de kleiputten.

Natuurreserveaat Tichelgaten, in bezit van Staatsbosbeheer, is ontstaan door het winnen van klei voor de voormalige steenfabriek van Windesheim. 'Tichel' is het Oudnederlandse woord voor tegel of baksteen, afgeleid van het Latijnse 'tegula' (dakpan).

- Loop terug en ga even later LA over het smalle pad. Loop na de brug met mooi zicht op de plassen aan het eind RD over de asfaltweg.

3. Ga het 1e pad LA door de voetgangerssluis. Ca. 150 m na de bocht naar rechts passeer je observatiehut De IJsvogel aan je linkerhand.

- Ga aan het eind LA over het karrenspoor. Waar deze een haakse bocht naar rechts maakt ga je RD over het smalle pad, aan het eind RA over de asfaltweg (Herxen).

4. Ga de 1e (doodlopende) weg RA. Houd rechts aan en ga op de dijk scherp LA over het fietspad, na ca. 1,5 km bij een kruising met een picknicktafel scherp LA naar Herxen.

5. Ga bij de driesprong RA, langs Dorpshuis De Herxer Marke. Steek na het spoor de Rijksstraatweg over (hier bushalte Herxen).

- Loop RD, Bremmelerstraat. Ga na de brug over de Soestwetering LA over de grasdijk, na ruim 1 km verder over het fietspad.

De broeders van Windesheim hebben rond 1400 een grote rol gespeeld bij het vergraven van de Soestwetering en de Zandwetering naar het noorden, toen deze vanwege oeverwallen en de aanleg van dijken niet meer rechtstreeks op de IJssel konden afwateren. Voor de ontwatering van de polders ten oosten van het dorp Windesheim werden voor het eerst in Overijssel windmolens gebruikt. Vermoedelijk zijn de kloosterlingen van Windesheim daar in 1456 mee begonnen.

6. Ga LA de brug over en volg het fietspad tot het eind. Ga hier RA over de ventweg. Na ca. 750 m bereik je bushalte Brug.

Praktische informatie

Dorp en landgoed Windesheim, natuurgebied Tichelgaten, dijken, polderlandschap. 35% onverhard.

Kijken

Observatiehut De IJsvogel

Eten en drinken

Koffieschenkerij van Hof van Windesheim, Pastorieweg 2, Windesheim, 0529-851380 / 06 54205150, www.hofvanwindesheim.nl

Dorpshuis Herxer Marke, Herxen 1, Herxen, 0570-521536, herxermarke.nl

Shop van benzinepomp Hartholt Olie, Wijheseweg 45, Windesheim, 0572-391626.

Bereikbaar vanaf de ventweg.

Openbaar vervoer

Bushalte Windesheim Brug, lijn 161 Zwolle-Deventer. Niet in het weekend!

Bushalte Herxen, lijn 161 Zwolle-Deventer. Niet in het weekend!

Zonetaxi Zwolle: nszonetaxi.nl

Parkeren

Langs de Bergweg (na het grasveld voor de kerk RA)

Parkeerterrein langs de Windesheimerweg tegenover de oprijlaan van het voormalige Huis Windesheim

Routebeschrijving, topografische kaart en GPS-track van deze wandeling vind je op Wandelzoekpagina: www.wandelzoekpagina.nl/wandeling/tichelgatenpad/17707/.

Reactie, opmerkingen en aanvullingen zijn welkom op Wandelzoekpagina.

In 'Wandelen buiten de binnenstad van Zwolle' beschrijft Marycke Naber 10 rondwandelingen van 11 tot 20 km door het groene buitengebied van de stad, over landgoederen en langs de rivieren de IJssel, het Zwarte Water en de Vecht. De gids is te bestellen op www.gegarandeerdonregelmatig.nl.

